

LA MAÑANA, 26-10-03

T(R)ÒPICS

MARCEL·LÍ BORRELL

Morir-se

Segons el Diccionari Català-Valencià-Balear de Francesc de B. Moll, **morir és cessar de viure**. Així de català. Però en el cessar de viure –que res té a veure amb que et cessin del càrrec de director general de qualsevol martingala pública–, sempre hi hauran classes. No tot hom viu ni mor igual. Hi ha morts de primera divisió, de segona, de regional i com en el cas dels iaïos francesos d'aquest infernal estiu passat, n'hi ha d'indesitjables. El romàntic Gustavo Adolfo Bécquer va escriure allò tan colpidor –com fals– de “¡Dios mío, qué solos se quedan los muertos!”. I el Zorrilla del *Don Juan Tenorio* posava en boca del gran calavera, “*Los muertos que vós matais se infiltran por las paredes*”. Literatura impura i gens dura. Si de cas duralex. No són els morts qui es que-

den sols, sinó els vius, Gustavo. Quan els morts excel·lents que matem entre tots plegats, no s'infilren pas per les parets sinó per les pàgines dels diaris i dels telediaris, Zorrilla. Ho deia el gran Dalí: “*Si moro, no moriré del tot*”. Deliris, dalirants...

En això del cessar de viure –Woody Allen, “A mi tranquil, perquè quan la Mort vingui jo ja no hi seré”–, hi ha sempre una espectacular fira de vanitats. I de basardes. Per part dels vius, que són qui fan el viu i la viu-viu, la presència de la mort, l'absència de vida, és el moment just de representar estrips. Que per poder suportar la idea i el fet de la mort, les dones i els homes han tingut d'amansir-la: adornar-la, dis-fressar-la, mitificar-la, simbolitzar-la, contar-la. En definitiva: escenificar-la. Tot és teatre?

Conscient d'aquesta dimensió teatral, el poeta xilè Nicanor Parra dictava les seves darreres instruccions mortuòries: “*Cuidadito Con velarme en el salón De honor/De la universidad/o en la Caza del Ezcritor/de esto no cabe la menor duda/malditos sean si me velan ahí/mucho cuidado con velarme ahí*”.

És per això que l'Associació Internacional de Redactors de Necrològiques es van trobar aquest estiu a la cosmopolita Las Vegas per a reivindicar l'excel·lència dels obituaris com a primera notícia de premsa. Uns cinquanta especialistes van debatre sobre la importància de l'esquela: “No és l'anunci de la mort d'una persona: és la història de la seva vida”. Potser sí. Però com tot en aquesta vida mortal, els intrusos s'apunten d'immediat a contar els miracles del mort. Una indústria que fa vendre diaris i mirar els telediaris. I com més famosos és el fiambre, millor. Sobretot si el traspasat té el bon gust de morir-se en períodes electorals.